

o drewnianych manekinach

Sławomir Oleszek (SO): *Witaj Dmitrij. Zajmujesz się produkcją manekinów, powiedz od jak dawna*

• **Дмитрий Затуло (DZ):** Witam! Swoj pierwszy manekin zbudowałem w 1991 albo w 1992 roku. Była to nieruchoma konstrukcja przymocowana do podłogi. Nieco później wykonałem swojego drugiego manekina. To był model stacjonarny, zawieszany na elastycznym, drewnianym stelażu.

SO: *Czy zanim podjąłeś się tego zadania miałeś już takie miejsce pracy, które by to umożliwiło*

• **DZ:** Zacząłem od budowania manekinów na swój własny użytek. Praktykowałem wtedy Wing Chun i nauczałem go w tym samym czasie. Treningi te rozpocząłem w 1987 roku, a do tego czasu ćwiczyłem również karate, sambo i judo. Potrzebowałem jednak przyrzędu do samodoskonalenia się. Tak więc wkrótce w moim młodzieżowym klubie sportowym znajdowały się już trzy takie manekiny. Ten trzeci manekin był podwieszany na łańcuchu, ćwiczyliśmy na nim zastosowania technik w walce (nie klasyczne). Wszystkie te manekiny stworzyłem w swoim warsztacie, który do dzisiaj znajduje się obok mojego domu. Warsztat, w którym pracuję też zbudowałem samodzielnie.

SO: *Co spowodowało, że zajęłeś się tą profesją i czy miałeś jakieś przygotowanie zawodowe w tym kierunku, ukończyłeś szkołę albo jakieś specjalistyczne kursy*

• **DZ:** Oprócz zawodu trenera mam wyuczony zawód stolarza. Pierwsze nauki w tej profesji otrzymałem od swojego ojca, który był wykwalifikowanym stolarzem. Potem pracowałem w specjalistycznym zakładzie stolarskim, gdzie podwyższyłem swoje umiejętności praktyczne. Potrzebne mi kursy doskonalące przechodziłem zgodnie z ustawowymi wymaganiami i w określonym czasie. W chwili obecnej pracuję już we własnym warsztacie stolarskim. Przy każdej nadarzającej się okazji staram się zapoznawać z różnymi konstrukcjami manekinów przeznaczonych do treningu bojowego. Byłem nawet w

muzeum Bruce'a Lee w Hong Kong'u, mieszczącym się na terenie (Nowych Terytoriów) miasta. Pojechałem tam specjalnie z przyrządami pomiarowymi, ponieważ kwestia jest tego typu, że istnieją różne nurty Wing Chun w związku z czym detale konstrukcyjne manekinów różnią się też pomiędzy sobą. Z tego powodu utrzymuję kontakty z mistrzami, od których uzyskuję precyzyjne wskazówki dotyczące danych pomiarowych w celu wytworzenia prawidłowych konstrukcji manekina.

SO: Jakie najprostsze narzędzia są potrzebne do wykonania wszystkich części manekina, a jakich Ty używasz w swojej pracy

• **DZ:** Najprostsze narzędzia są zazwyczaj najbardziej efektywne. Ja w swojej pracy nadal używam narzędzi, które miał w ręku jeszcze mój ojciec i dziadek. Stosuję również narzędzia elektryczne, no ale zaangażowanie siły rąk jest stosunkowo duże. Wkład pracy musi tutaj opierać się na staranności i wysokiej jakości.

SO: Czy każdy może samodzielnie wykonać drewnianego manekina na swoje potrzeby

• **DZ:** Każdy zainteresowany może sam zbudować manekina dla siebie. Potrzeba tylko woli, cierpliwości i silnych rąk. Na ten moment internet daje spore możliwości znalezienia niezbędnego rysunku czy instrukcji.

Foto. 1-3. Dmitry Zatulov. Kohma w Rosji

SO: Jakie gatunki drzew są najlepsze do wykonania tego typu wyrobu

• **DZ:** W swojej pracy używam drzew iglastych. Staram się korzystać z lasów z północnych rejonów Rosji. Drzewa iglaste mają tam właściwą gęstość. Ten drzewostan jest poza tym najbardziej optymalny pod względem ceny do jakości surowca. Zazwyczaj jest to specjalnie suszona sosna lub modrzew. Możliwe jest też wyprodukowanie manekina z twardego, liściastego gatunku drewna, ale sprawia to, że projekt jest wtedy kilka razy droższy. W Chinach niegdyś używano teczyny, ale teraz to drewno jest mało dostępne ze względu na ograniczenia dotyczące jego używania i eksportu. Ramiona manekina starano się wykonywać z drzewa różanego, a nogi z gałęzi gujawy o konkretnie uformowanym kształcie. Teraz gospodaruje się bardziej prostymi materiałami. Widziałem nawet manekiny ze stali i z kamienia.

SO: Czy wszystkie części do manekina wykonujesz z tego samego gatunku drewna

• **DZ:** W chwili obecnej zastosowanie jednego gatunku drewna jest bardziej uzasadnione. Nie jest żadną tajemnicą, że różne rodzaje drewna posiadają różną gęstość i właściwą sobie wytrzymałość. W procesie eksploatacji części składowych manekina, oddziałują one na siebie wzajemnie, jedna na drugą. Stosowanie różnych gatunków drewna może w tym kontekście prowadzić do szybszego zużycia manekina. Zdarzało mi się oglądać i naprawić takie konstrukcje.

Foto. 4-5. Płaskorzeźba na manekinie z pieczęcią mistrza Dmitrija Zatrulo oraz logotyp szkoły Weng Chun Tang Yik

SO: Jak wygląda proces przygotowania drewna do produkcji manekina, czy musi ono leżakować, suszyć się albo być poddawane jakiemuś innemu procesowi wstępnemu

• **DZ:** Proces przygotowania drewna jest dosyć prosty. Drewno suszy się w specjalnej komorze suszenia. Konieczne jest w tym zakresie spożytkowanie wilgotności stolarki drewnianej. Tak samo, jak ma to miejsce w przypadku produkcji okien i drzwi. Cały pień drzewa do korpusu manekina jest raczej trudno wysuszyć. Takie drewno nadal będzie pękać. Dlatego też, ja do produkcji korpusu manekina używam drewna klejonego wielowarstwowo. Osobiście dopasowuję każdy wybrany element i sklejam wszystkie niezbędne części tej konstrukcji w cały korpus.

SO: Czy manekin powinien mieć parametry indywidualne w odniesieniu do jego posiadacza

• **DZ:** Wykorzystanie indywidualnego rozmiaru jest w pełni uzasadnione. Ludzie mają różne rozmiary i indywidualną budowę ciała. Dla porównania, ten sam „klasyczny” drewniany manekin został pierwotnie zbudowany dla człowieka o wzroście od 160 do 165 centymetrów. Jednak trenowanie na takim manekinie przez osobę o wzroście 185 centymetrów i więcej nie przychodzi zbyt łatwo.

SO: Jaka powinna być grubość korpusu, długość ramion czy nogi według Twojego doświadczenia

• **DZ:** Parametry manekinów są uzależnione od ćwiczonej wersji Wing Chun oraz odniesienia do rozmiarów jakim odpowiadają osoby ćwiczące. Zazwyczaj średnica korpusu, czyli ciała manekina zaczyna się od 17 centymetrów (w Chinach i Hongkong’u), jednak bardziej rozpowszechniona jest średnica o skali od 21–22 centymetrów. W wietnamskiej wersji Wing Chun, średnica korpusu drewnianego manekina może być nawet równa szerokości ramion osoby dorosłej. Długość ramion manekina oraz wielkość i kształt nogi zależą od tych samych wymagań. Mogę powiedzieć, że wymiary w Chinach są nieco

skromniejsze niż w Europie. Poza tym, w przypadku instalowania manekinów w klubach sportowych i salach gimnastycznych konieczne jest zwiększenie norm dotyczących wytrzymałości konstrukcyjnej. Po prostu im więcej jest użytkowników, tym większe obciążenie produktu.

Foto. 6-8. Różne rodzaje drewnianych ramion manekina w warsztacie Dmitrija

SO: Jaki jest najlepszy stelaż do zamocowania manekina, jakie są Twoje propozycje w tym zakresie

• **DZ:** Konstrukcja stojaka do manekina jest uwarunkowana przede wszystkim możliwościami jego instalacji. Obecnie możemy stosować bardziej wytrzymałe materiały i dzięki temu budować bardziej zwarte konstrukcje. Przy tym będą one posiadały wszelkie charakterystyczne właściwości przydatne do złożenia stojaka. Wśród sposobów montażu manekina, są - rama wolnostojąca na podłodze, rama przymocowana do ściany i rama przymocowana do ściany i podłogi jednocześnie. W ostatnim czasie na zainteresowaniu zyskały także manekiny zamocowane na platformie. Wynika to stąd, że w warunkach sali sportowej występują zazwyczaj ograniczone możliwości zaproponowania innego rodzaju montażu. Powierzchnia platformy pozwala manekinowi stać stabilnie, a walory treningowe tego przyrządu na niczym nie tracą. Co należy podkreślić, uszkodzeniu nie ulega powierzchnia podłogi ani ścian sali.

SO: Na jakiej wysokości w stosunku do ciała ćwiczącego według Ciebie powinny być rozmieszczone ramiona manekina i noga

• **DZ:** Zazwyczaj wymiary te są następujące, środek górnych ramion manekina nachodzi na wysokość wgłębień podobojczykowych ćwiczącego, a środek dolnego ramienia na wysokość splotu słonecznego. Wierzchołek nogi przy wyjściu z korpusu manekina powinien znajdować się na wysokości fałdu pachwinowego, przy czym układ ten musi ponadto uwzględniać, że dana osoba znajduje się w postawie Yee Chi Kim Yeung Ma, którą z kolei powinien cechować walor bojowy. Występują też inne kryteria, które często zależą od uwarunkowań stylowych lub zapotrzebowania danego mistrza.

SO: Czy pamiętasz jeszcze swój pierwszy manekin, kto go zbudował i jak Ci się na nim ćwiczyło

• **DZ:** Bardzo dobrze pamiętam swój pierwszy manekin, używam go niemalże od 25 lat. Zbudowałem go sam. Kiedyś wykonywałem na nim formę 116 technik drewnianego manekina i różne ćwiczenia. W chwili obecnej dysponuję już trzecim manekinem zbudowanym własnoręcznie i on też jest w pełni funkcjonalny. Obecnie ćwiczę stylową, tradycyjną formę Weng Chun - Niebo.

SO: Jakbyś pokrótce opisał etapy produkcji manekina w Twoim warsztacie i według Twojego procesu technologicznego, co po czym następuje

Foto. 9. Dmitry Zatul, Kohma 2008 rok.

- **DZ:** Główne etapy, to wybór materiału o odpowiedniej jakości adekwatnie do danych konstrukcyjnych, produkcja wszystkich niezbędnych części i elementów, projekt przed montażem, niezbędne prace wykończeniowe oraz końcowy montaż całości.

SO: Kto jest nabywcą Twoich manekinów, do kogo i gdzie one trafiają

- **DZ:** Prawie zawsze tworzę manekiny pod konkretnego nabywcę. Jest to znacznie lepsze od gotowego produktu, który w swojej budowie nie uwzględni indywidualnych cech i wymagań ćwiczącego. Można to wyjaśnić na przykładzie odzieży, czy butów zakupionych w sklepie, albo na zamówienie. Wytwarzam manekiny dla użytkowników indywidualnych, klubów sportowych oraz na wyposażenie sal treningowych różnych federacji. Główne zamówienia pochodzą z Federacji Rosyjskiej, ale są także klienci zagraniczni. Manekiny, które wyszły spod mojej ręki znajdują się na Białorusi, w Kazachstanie, Mołdawii, Włoszech, Czechach, czy USA.

SO: Jakbyś ocenił przydatność drewnianego manekina do treningu chińskiego boks, takiego jak Wing Chun i Weng Chun kungfu

- **DZ:** Trening na drewnianym manekinie jest niezbędny dla każdego praktyka. O jego nieodzowności przesądza to, że manekin stanowi narzędzie, które kształtuje u osoby ćwiczącej umiejętności i nawyki walki, których praktyk nie może wykształcić bez zastosowania manekina. Manekina można porównać z narzędziem służącym do ostrzenia noża. Kształtuje ono zautomatyzowaną czynność, usuwa to co w ruchu bezużyteczne i karze za błędy. Oprócz tego, w chińskiej tradycji funkcjonuje trening na manekinie z pełnym kontaktem. Dotyczy to w równym stopniu formy na manekinie jak i przeróżnych wolnych ćwiczeń. W treningu z żywym partnerem musimy być bardziej ostrożni, aby uniknąć urazów. W manekina można uderzać z większą siłą.

Fot. 10-14. Na zdjęciach powyżej - przykładowa galeria manekinów wykonanych w warsztacie stolarskim Dmitrija

SO: *Niektórzy wykorzystują klasycznego manekina do treningu technik noży motylkowych lub tyczki zamieszczając różnej długości ramiona, jakie jest Twoje zdanie na ten temat*

• **DZ:** Myślę, że do ćwiczeń z użyciem broni należy używać nieco innych urządzeń, bardziej odpowiednich do tego celu. Nie jest żadną tajemnicą, że w stylu Weng Chun znajduje się manekin Kwan Chong, przeznaczony specjalnie do treningu długiej tyczki. Zbudowałem takie konstrukcje i doskonaliłem na nich swoje techniki. To bardzo dobre doświadczenie i sposób na poprawę umiejętności. Myślę sobie, że dla pary noży motylkowych nie jest trudno stworzyć odpowiedni projekt. Niektórzy praktycy uważają, że należy ćwiczyć głównie z żywym partnerem. Nie mogę się w pełni z tym zgodzić. W pytaniu idzie raczej o skuteczną naukę, chociaż również o warunki dla braku kontuzji. Niestety, nie ma obecnie idealnego sprzętu do treningu z bronią białą, nad czym należy bardzo ubolewać, bo praktykowanie walki jedynie z ograniczonym kontaktem nie daje oczekiwanego rezultatu. Osobiście jestem za wykorzystywaniem w procesie treningowym różnego typu specjalistycznych urządzeń i trenerów.

Foto. 15. Drewniane manekiny wyprodukowane dla Rosyjskiej Federacji Wushu w Moskwie

SO: *Czy manekiny, które produkujesz nadają się do rozgrywania konkurencji sportowych na turniejach kungfu*

• **DZ:** Tak, moje manekiny są używane na zawodach sportowych. Manekiny, które dotąd wyprodukowałem zostały wykorzystane podczas Mistrzostw Europy w Wushu. Konkurencje stylu Wing Chun są obecnie częścią tej dyscypliny. Wykonałem także wyposażenie dla Moscow Wushu Palace w Moskwie. W tym roku zrealizowałem jeszcze zamówienie na wydarzenie „Gwiazdy Wushu”. Na innych zawodach kungfu również używane są moje manekiny.

SO: *Jakie są najstarsze źródła pochodzenia drewnianych manekinów do treningu chińskiego boks, o których wiesz*

• **DZ:** Przeczytałem wiele różnych sprzecznych informacji na ten temat. Myślę, że różne urządzenia były stale używane w celu udoskonalania treningu, co jest naturalne. Na przykład w Hongkong’u manekin Weng Chun został zbudowany i umieszczony w Dai Dak Lan w połowie XX wieku. Ćwiczyło tam na nim

kilku wielkich mistrzów. Yip Man również brał udział w tych spotkaniach. Jednak nie mam wiedzy, czy ćwiczył na tym manekinie ponieważ brakuje źródeł dla takich informacji.

SO: Czy z drewnianymi manekinami wiąże się jakaś ustna lub udokumentowana historia, co wiemy na ten temat dzisiaj z perspektywy upływu czasu

• **DZ:** Sądzę, że przekazy ustne są często dość kontrowersyjne i nie mogą być traktowane jako dowody w pełnym tego słowa znaczeniu. W każdym razie Wing Chun i Weng Chun, oraz inne sztuki walki mają własne, ustnie przekazywane historie. Za przykład podam moje spotkanie z prezesem Rosyjskiej Federacji Uechi Ryu Karate Do - Igorem Gorbunowem. Ich styl ma chińskie korzenie, prawdopodobnie wywodzące się ze Szkoły Tygrysa, w której jawnie była stosowana praktyka treningu na drewnianym manekinie. W trakcie wspólnych konsultacji staraliśmy się dotrzeć do parametrów takich konstrukcji. W efekcie ustaleń wykonałem dla tej Federacji kilka drewnianych manekinów, na których teraz ćwiczą.

Foto. 16-17 . Na górze po lewej stronie Dmitry Zatuló z Igorem Gorbunowem. Po prawej stronie znajduje się drewniany manekin wyprodukowany dla Rosyjskiej Federacji Uechi Ryu Karate Do

SO: Gdzie się znajduje najstarszy znany Ci drewniany manekin na świecie

• **DZ:** Trudno mi odpowiedzieć na to pytanie. Widziałem wiele zdjęć różnych podobnych konstrukcji, ale nie było tam dokładnych dat ich wytworzenia. Zwracam uwagę, że słowo „najstarszy” nie stanowi o precyzyjnym dowodzie.

SO: Jakiej widzisz korzyści, które wynikają z treningu na drewnianym manekinie

• **DZ:** Racjonalność ruchu, precyzja, naturalność technik, wzrost siły fizycznej, prawidłowe reakcje walki.

SO: Czy miałeś przyjemność ćwiczyć na jakimś szczególnym manekinie

- **DZ:** Tak, ćwiczyłem na manekinie Wielkiego Mistrza Tang Yika, nauczyciela mojego sifu. To dość stara konstrukcja. Naprawiłem go nawet. Ten manekin ma energię Qi, pot i krew wszystkich poprzednich pokoleń. Bardzo pouczająco jest go słuchać i się z nim komunikować.

Foto. 18-20 . Na górze po lewej stronie Dmitry Zatuło i sifu Michael Tang w 2007 roku. Po prawej zwiedzanie Hongkongu

SO: Czy oprócz klasycznego drewnianego manekina produkujesz też inne manekiny z drewna, a jeżeli tak to do jakiego rodzaju treningu są one przeznaczone

- **DZ:** Tak, produkuję zarówno klasyczne konstrukcje Wing Chun, jak i Weng Chun, a także projekty zmodyfikowane na życzenie klienta lub przeznaczone do uprawiania zupełnie innych sztuk walki. Ludzie ćwiczą na nich zgodnie ze swoimi potrzebami. Staram się maksymalnie dokładnie odpowiadać na ich propozycje dotyczące projektu. Mam nadzieję, że wszyscy moi klienci rozumieją przeznaczenie tej czy innej konstrukcji. Czasami zdarza się jednak, że organizujemy dodatkowe konsultacje jakiegoś projektu, jeśli klient widzi taką potrzebę. Nie ma problemu.

SO: Jakie inne przedmioty przydatne do treningu kungfu wytwarzasz w swoim warsztacie

- **DZ:** W tej chwili tworzę różne trenażery do klasycznej i specjalistycznej praktyki, cele do ustawienia na manekinie służące do pełnokontaktowego treningu, dedykowane obciążenia i drewniane atrapy treningowej broni białej. Poza tym produkuję jeszcze okolicznościowe pamiątki i upominki.

SO: Dziękuję za wywiad

- **DZ:** Życzę wszystkim sukcesów w praktyce sztuk walki! Zawsze jestem przygotowany, aby pomóc i zbudować każdy projekt, od klasycznego po unikatowy. Oprócz tego, uważam za sensowne stwierdzenie, że trening na manekinie nie jest żadną tajną czy zaawansowaną techniką, ale metodą doskonalenia treningu. Uważam, że powinna to być codzienna praktyka, zarówno w zakresie formy na manekinie, jak i ćwiczenia zupełnie dowolnych kombinacji. Można to przyrównać do grania na pianinie. Jeśli nie ma dostępu do instrumentu, nie można nauczyć się grać. Teraz ten problem jest łatwiejszy do rozwiązania. Opracowane modele, są proste w instalacji i można je umieścić nawet w małym mieszkaniu. To daje możliwość uczestniczenia w codziennej praktyce, a nie tylko w praktyce zaplanowanej na dużej sali treningowej. Jak powiedział jeden z dawnych chińskich mistrzów, trzeba ćwiczyć sztuki walki każdego dnia, wykorzystywać do tego każdą okazję. Tylko dzięki takiemu podejściu mogą nastąpić dobre rezultaty. Może to być zaledwie kilka minut, ale najważniejsza jest systematyka i regularność! Dziękuję.

- ➔ Autor: Sławomir Oleszek
- ➔ Źródła zdjęć: Fot.1-20 Дмитрий Затуро, Кохма, Россия
- ➔ Miejsce wywiadu: Кохма-Gdańsk
- ➔ Rok wydania: 2019
- ➔ Publikacja: Portal Dydaktyczno-Naukowy Polskiego Kongresu Yongchun Kungfu w Gdańsku
- ➔ Status: Wywiad autoryzowany. Wszelkie prawa zastrzeżone
- ➔ Strona internetowa: www.yongchunquan.eu
- ➔ Strona internetowa producenta manekinów: www.chong.su, www.chong.ru
- ➔ Facebook: Dmitry Zaturo; Дмитрий Затуро: <https://www.facebook.com/dmitry.v.zaturo>
- ➔ Copyright © Wszelkie prawa zastrzeżone

